

Sprinkhanen en wespinnen in het Gooi en bij GNR in 2006

In 2006 waren er weer enkele verrassingen mbt. schaarse sprinkhanen in het Gooi.

Bij de *Veldkrekel* was er geen nieuws. Door een slechte combinatie van beperkte vrije tijd en slecht weer kon ik dit jaar geen grondige inventarisatie doen. Ik kwam niet verder dan de constatering dat de populaties op de Hoorneboegse Heide en in het Dassenbos nog steeds aanwezig waren, op andere plaatsen is wel gezocht, maar niets gevonden. Dat was echter bij niet zo goed weer, dus dat zegt niet zoveel.

De *Sikkelsprinkhaan*, die in eerdere jaren in en naast het Hilversums Wasmeer in kleine aantallen was aangetroffen, kon niet worden teruggevonden, ook niet tijdens goed weer.

Het *Zuidelijk spitskopje*, vorig jaar nieuw in het Gooi, werd opnieuw op twee plaatsen aangetroffen. In het ruige grasland net ten oosten van de Vliegheide ("Luchtkasteel") waren weer enkele exemplaren aanwezig, hoewel misschien iets minder dan vorig jaar. Vorig jaar vond ik een exemplaar bij 't Laer, daar was nu niets aanwezig. Wel zat er nu eentje op een stuk hei net ten noordoosten hiervan, op 300 m afstand. Het is natuurlijk wel verrassend dat twee verschillende exemplaren (want in twee verschillende jaren) zo dicht bij elkaar in de buurt zaten. Dit wekt de suggestie dat er misschien sprake is van een populatie in de buurt, die ik nog niet heb gevonden. Het Laarder Wasmeer zou dat kunnen zijn geweest, maar lijkt in ieder geval nu, na de herinrichting, voor die soort niet meer geschikt. De *Heidesabelsprinkhaan* was weer op de bekende plekken aanwezig en bracht geen nieuwe ontwikkelingen aan het licht. Hij lijkt nu niet meer aanwezig in de lussen van de A27 bij afslag Hilversum, daar is ook flink geplagd.

Een grote verrassing was de aanwezigheid van Moerassprinkhaan in het Gooi. Tot voor kort werd deze grote en kleurige soort veldsprinkhaan in de regio alleen aangetroffen in de drassige graslanden tussen Utrecht en Hilversum (Noorderpark) met uitlopers naar het noorden tot aan de Vreelandse Weg (Hol, Suikerpot). Elders in onze regio was de soort nimmer aangetroffen. Dit jaar werden er echter exemplaren door mij aangetroffen in het Laegieskamp (15 ex) en het Naardermeer (3 ex), 1 ex. door Peter Kroon op Cruysbergen, 1 ex. door Trees Kaiser bij 't Laer en zeker 25 exemplaren door mij op enkele plaatsen in het Hilversums Wasmeer. Kan je je bij de eerstgenoemde 3 locaties nog iets voorstellen over hoe ze er gekomen kunnen zijn (tussen het vermoedelijke brongebied en de nieuwe locaties liggen diverse mogelijk geschikte moerassen), dat is moeilijker bij de laatste 2 locaties, omdat hier alleen bos en hei tussen ligt. De dieren zijn redelijk goede vliegers (bekend is dat ze enkele tientallen meters kunnen vliegen) en zullen toch vermoedelijk over alles heen zijn gevlogen. Dat is dan wel verder dan tot nu toe bekend was. Afgewacht moet worden of ze op enkele van deze plaatsen tot voortplanting zijn gekomen en of ze stand weten te houden. Dat zal ik natuurlijk blijven volgen.

Een andere grote verrassing was dat er enkele waarnemingen van de *Blauwvleugelsprinkhaan* op de Bussummerheide werden gedaan. Op 19 augustus zag J. Wertwijn zeker 3 exemplaren op deze heide en kon van 1 ervan een bewijsfoto gemaakt worden. Op 8 september zag Christian Brinkman niet ver daarvandaan en onafhankelijk ook een exemplaar daar. Ik kreeg er toen lucht van en ben meteen die heide op deze soort gaan afstruinen, helaas zonder gevolg. Ook de andere waarnemers konden ze niet meer terugvinden.

Deze soort bewoonde het Gooi t/m 1993 op de Limitische Heide (med. J. Brandjes), daarna is deze niet meer aangetroffen, ook niet tijdens mijn jaarlijkse zoektochten daar sinds 2002 en ook niet op de andere heidegebieden. Aangezien de dieren maar kort aanwezig waren, zijn het waarschijnlijk zwervers geweest. Ook van deze soort was wel bekend dat ze tientallen meters konden vliegen, maar deze moeten toch hoger zijn gevlogen, aangezien ze van flinke afstand moeten zijn gekomen: hun dichtstbijzijnde leefgebieden bevinden zich in de kustduinen aan de ene kant en op de Veluwe aan de andere kant. Vorige jaar werd ook een klein aantal aangetroffen nabij Soest op een plaats waar ze voordien niet zaten (med. B. Geerdes), dus het verschijnsel van dergelijke grote verplaatsingen is op zich niet nieuw. Ik ben benieuwd of ze volgend jaar opnieuw opduiken.

Dit jaar heb ik ook weer op de *Wespspin* gelet en zoveel mogelijk plaatsen bezocht waar ze te verwachten waren, dus net als vorig jaar. In het Hilversums Wasmeer werden er weer tientallen aangetroffen, waaronder vele kleine exemplaren, die ook maar kleine eicocons produceerden: er was daar dit jaar blijkbaar wat minder voedsel (vooral sprinkhanen). In het veldje ernaast werden ze niet meer aangetroffen. Net als vorig jaar werd de soort ook gevonden bij 't Laer en het heideveldje daar 300 m ten noordoosten van, maar nu ook verderop de Zuiderheide, de Bussummerheide en de Franse Kampheide. In het zuiden vond ik de soort op de Laapersheide, in het noorden op het ruige

grasland ten oosten van de Vliegheide ("Luchtkasteel") en net ten westen van de Groeve Oostermeent. Daarnaast vond ik de soort ook in hartje Hilversum (splitsing spoorwegen, net als vorig jaar) en in het Laegieskamp en het Naardermeer: hier bevonden zich de grootste populaties van grote en vitale dieren. Twee dieren zaten in de 's-Gravelandse buitenplaatsen. Er was dus sprake van een flinke uitbreiding ten opzichte van vorig jaar, toen vele van de huidige vindplaatsen al wel door mij waren bezocht, maar nog vergeefs. Ook waren de aantallen op de bekende plekken vaak flink toegenomen.

Naast bovengenoemde soorten werden ook andere soorten aangetroffen, zoals opvallend veel kleine vuurvlinders en hooibeestjes.

Tot zover een overzicht van mijn insectenwaarnemingen in 2006.

Rombout de Wijs
13 november 2006